

N/A
Karin Stolt Halvarsson
Tfn: 063-14 65 53
E-post: karin.stolt.halvarsson@regionjh.se

2026-03-104

Uppföljningsrapport Smart Specialisering 2025

Inom EU har begreppet strategi för smart specialisering (S3) vuxit fram och god styrning av det regionala programmet för smart specialisering är idag ett krav för att ta del av europeiska struktur- och investeringsfonder som finns för att främja företagande och innovation. Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen 2021–2027 (RUN/430/2018) slår fast länets prioriterade styrkeområden: Jord, skog och vatten, Hållbar energi, Upplevelser och Digitala lösningar. Program för smart specialisering fastställdes av regionfullmäktige den 25 november 2020, § 128.

Smart specialisering är ett arbetssätt för det regionala tillväxtarbetet och ett sätt för att utveckla våra fyra, ovan nämnda, styrkeområden. Smart specialisering går ut på att strategiskt satsa resurser på att stärka och utveckla dessa styrkeområden för att kunna nå länets övergripande vision och målbild för 2050.

Övergripande insatser för smart specialisering under 2025:

- **Ett flertal aktörmöten** med de som just nu driver projekt finansierade med medel från ERUF målområde 1:4 (Smart Specialisering) samt med 1:1-medel har genomförts. I november 2024 presenterade policyexpert Alison Hunter den rapport som varit en del av fokuset på genomförda S3-möten. Rapporten gavs ut under rubriken “Final report – EDP, S3 governance and interregional collaboration for the Jämtland Härjedalen and Västernorrland regions” (Smart Specilisation Community of Practice (S3 CoP). Hunter gjorde analys av styrdokument och underlag i respektive Region samt genomförde intervjuer med bland andra Torsta, JHT, Coompanion, Gaaltje och Peak Innovation. Intervjuurvalet till rapporten gjordes efter vilka som hade haft eller hade pågående projekt inom regionalfonden kopplat till Smart Specialisering (1:4) Enligt Hunters rapport var EDP – Entrepreneurial Discovery Process & Roadmapping några av de utvalda rekommendationerna för Region JH. EDP är en metod för att systematiskt identifiera och prioritera områden där en region har störst potential (styrka) att växa och förnyas genom innovation. Metoden utgår från aktörernas behov och har ett bottom up-perspektiv där aktörerna via dialog och drivkraft skapar rekommendation till finansiär vilket område som bör prioriteras och finansieras. Roadmapping innebär att ta fram en färdplan för att synliggöra hur aktörerna ska gå från vision till handling. En färdplan kan innehålla strategiska mål, tidsplan när olika insatser ska genomföras, aktiviteter, KPI:er och ansvarsfördelning, dvs vilken aktör som leder respektive del.
- **Mobilisering för kompletterande S3-satsningar**
Under 2025 har ett strategiskt arbete genomförts för att mobilisera aktörer för kompletterande satsningar inom smart specialisering. Insatserna har legat på styrkeområdet Upplevelser och på att samla kring pågående initiativ och med tillräckligt starka aktörer där det finns potential att ta ett samlat kliv och ansvar för att stärka hela ekosystemet av stödaktörer runt specifika

teman/utvecklingsområden som inte omfattas av redan pågående satsningar. Avsikten var att ansökningar ska kunna göras vid första utlysningen 2026, om satsningarna framstår som angelägna. Identifierade utvalda satsningar har varit Smart specialisering med fokus på "Kulturarv" respektive "Kulturella och kreativa branscher". Vad gäller Kulturarv har Stiftelsen Jamtli, Nordisk Centrum för Kulturarvspedagogik och Heimbygda blivit uppsökta och Stiftelsen Jamtli funnits mest lämplig som sökande och samordnande för en ansökan. Vad gäller Kulturella och kreativa branscher, tar den inriktningen sin utgångspunkt i ett politiskt initiativärendet från RUN och har under året processats inom ramen för RJHs arbete med planen för kulturella- och kreativa branscher där S3-perspektivet är välintegrerat. Ärendets beredning genom en särskilt utredning och därpå grundat förslag till RUN gav RJH i uppdrag att gå vidare med en projektansökan. Någon annan tänkbar sökande aktör för det aktuella och speciella främjarsystemet finns inte i dagsläget. I det arbetet har Smart specialisering funnits vara en given ingång med tanke på KKBs centrala roll i styrkeområdet Upplevelser. (RUN/518/2025).

Interreg Europe-projektet ORIGINN fortlöper som planerat och pågår till och med maj 2027.

Genomförda aktiviteter under 2025:

Resor och möten: Deltagande vid partnernmötet i Prešov, Slovakien (maj 2025), Deltagande i S3-COP-2025 i Bryssel (juni 2025) samt resa till Bologna (oktober 2025).

Webbinarier och presentationer: Medverkan och presentation vid ORIGINN-webbinarier, inklusive det fjärde webinariet (juni 2025). MIUN deltog även i ett Policy Learning Platform-webbinarium om "Knowledge Co-Creation Hubs and Rurality" (2 oktober).

Policyutveckling: Förberedelse av policyförändringen som ska genomföras under de kommande två terminerna: 1. Mikromeriter för SME för att stärka kapaciteten, arrangerat av Mittuniversitetet i samverkan med Torsta och Hushållningssällskapet, genom finansiering från RJH. Uppdragsutbildning som ska genomföras i nov 2026. Kursen ger en introduktion till området beredskap för risk och kris inom areella näringar med särskilt fokus på de förhållanden som råder i Jämtlands län. 2. Riktade kommunikationsinsatser för ekonomiskt stöd mot livsmedelsföretag. (mikrostöd)

Goda Exempel: Genomgång, utvärdering och uppladdning av goda exempel från Interreg Europe samt förslag på relevans för Region Jämtland Härjedalen.

Konsultstöd: Alison Hunter har stöttat med expertkunskap utifrån policyförändring och i S3-arbetet.

- Organisationen inom S3-gruppen från Region Jämtland Härjedalen har förändrats under året: Sara Nordstrand blev i maj utsedd processledare för Hållbar Energi och ersätter tidigare Ingrid Arnlund Rodhe. Gunilla Gisslen ersatte Malin Nyqvist Ljungberg i november inom sakområdet jord, skog och vatten. Amelie Rahbek avslutade sin tjänst i oktober och där pågår en ersättningsrekrytering som avslutas under mars 2026.
- Region Jämtland Härjedalen medverkar på Region Västernorrlands Interreg Europe- Peer Review för Smart Specialisering. Vidare har Region Jämtland Härjedalen löpande kontakter mellan regioner, peers, och Interreg Europas policyexperter.

- Kunskapsutbyte har genomförts med bland andra Region Värmland och Region Gävleborg.
- Vidare planeras ett utökat samarbete med Region Västernorrland. En rekommendation i Alison Hunters slutrapport var ökat samarbete av styrning och ledning inom och mellan regionerna.
- De aktörer som just nu driver projekt finansierade med medel från ERUF målområde 1:4 (Smart Specialisering) samt med 1:1-medel har tagit fram en gemensam definition av innovation. ” När platsens kunskap, tradition och behov möter lösningar och processer som skapar nya värden”
- Vi ingår som en part i arbetsgruppen ”Norra Sverige” kring The New European Bauhaus och Experimental Journey där The Joint Research Centre (JRC) i Sevilla samordnar ett antal regioner i Europa för att bygga lärande mellan varandra. Där Region Jämtland Härjedalen tillsammans med Region Västerbotten och Region Västernorrland bildar en arbetsgrupp med syftet att utbyta kompetens mellan regionerna och hitta och testa en ny samverkansform. Detta för att tillsammans bemöta de strukturella kapacitetsutmaningarna som vi har och tillsammans fundera på om och hur vi kan hjälpas åt i norra Sverige. Det handlar främst om platsbaserad innovation. Maria Kumpula är Region JH: representant i denna gruppering.
- Några av S3-aktörerna har deltagit i utbildning i innovationsledning tillsammans med RISE.
- Under året har det löpande varit möten med aktörer i länet som driver projekt inom mål 1.4 inom ERUF (utveckla färdigheter för smart specialisering)
- Under 2025 så ansökte Region Jämtland Härjedalen förstudiemedel ur utlysningen *Stärka samarbete med andra regioner i EU utifrån smart specialisering* via Tillväxtverket. Syftet är att genomföra två studieresor med S3-aktörer och stärka samverkan med andra regioner.
- En gemensam målbild är att skapa ett arbetssätt där vi kan relatera våra olika kompetenser till och använda de för att testa våra definitioner och våra tolkningar kopplat till Alison Hunters rapport.
- Tjänstepersoner har deltagit under S3 CoP i Bryssel i juni 2025.
- S3-gruppen har tagit fram en gemensam målbild eller minimission:
”En hållbar ökad livsmedelsproduktion och förädling”.